

Aseman koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on kartoittaa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta, kirjata asian suhteen jo tehdyt toimenpiteet ja selvittää, miten koulu voi toimia lisätäkseen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koulussa. Suunnitelma käydään läpi vuosittain ja siihen päivitetään tilanteeseen mahdollisesti tulleet muutokset, koulutukset ja tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tapahtumat, kartoitukset ja niiden tulokset sekä projektit. Tämä suunnitelma on tehty ottaen huomioon sekä sukupuolten väliseen tasa-arvoon että yhdenvertaisuuteen liittyvät seikat.

Tasa-arvolaki kieltää oppilaitoksissa tapahtuvan syrjinnän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Tämän lisäksi koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksissa tehdään järjestelmällistä ja suunnitelmallista työtä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi. Oppilaitosten tulee myös ennaltaehkäistä syrjintää sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella.

Yhdenvertaisuudesta puhuttaessa tasa-arvon käsite laajenee. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Sukupuoli, ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen tai ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, vamma, terveydentila, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy ei saa vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin saada erilaisia palveluita tai osallistua koulutukseen.

Toiminta syrjintä- ja häirintätapauksissa

EHKÄISEMINEN

Aseman koulussa kiinnitetään huomiota syrjinnän ja häirinnän ennaltaehkäisemiseen. Koulussa käytetään seuraavia toimenpiteitä osana ennaltaehkäisevää toimintaa:

- Oppilaiden kanssa määritellään yhdessä tärkeitä käsitteitä ja keskustellaan niiden merkityksistä jatkuvasti, monipuolisesti ja avoimesti.
- Otetaan huomioon oppilaiden näkemykset, ajatukset ja ideat erilaisiin tapoihin ehkäistä syrjintää ja häirintää sekä edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.
- Koulutetaan henkilökuntaa ja tarjotaan erilaisia materiaaleja, ideoita sekä vinkkejä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi sekä häirinnän ja syrjinnän ehkäisemiseksi.

PUUTTUMINEN

Jos koulussa havaitaan syrjintää tai häirintää, puututaan siihen seuraavien toimenpiteiden kautta:

- Ensisijaisena vastuuhenkilönä on aina aikuinen, esimerkiksi opettaja tai joku muu henkilökuntaan kuuluva.
- Selvitetään, onko kyseessä yksittäinen tapaus vai laajempi ilmiö. Jos kyseessä on yksittäinen tapaus, noudatetaan alla olevia toimenpiteitä. Jos taas kyseessä on laajempi ilmiö, sovitaan yhteisesti siitä, miten toimitaan.
- Tilanteesta keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tapahtumien kulku. Keskustelussa huolehditaan siitä, että jokainen tulee kuulluksi.
- Keskustellaan ja sovitaan seuraamuksista sekä tilanteen seurannasta. Sovitaan yhteisesti syrjinnän ja/tai häirinnän loppumisesta ja sovitaan, mitä tapahtuu, jos se sopimuksesta huolimatta jatkuu.
- Keskustelusta ilmoitetaan aina huoltajalle sekä vakavuusasteesta riippuen myös oppilashuoltohenkilöstölle. Jos huoltaja(t) niin toivoo, järjestetään uusi keskustelu, jossa myös huoltaja(t) on mukana.
- Suoritetaan sovitut seuraamuksiin liittyvät toimenpiteet.

- Seurataan tilannetta ja jos tilanne toistuu, kutsutaan paikalle tekijän (ja teon kohteen) huoltajat ja pohditaan yhdessä ratkaisuja tilanteeseen. Vakavammissa tilanteissa selvitetään, onko tarvetta ottaa yhteyttä lastensuojelun henkilöstöön ja/tai poliisiin.
- Oppilashuolto huolehtii siitä, että niin tekijä kuin teon kohde saavat tarvittavaa tukea.

Toimenpiteet ja kehittämiskohteen lukuvuodelle 2023–2024

- **Oppimisympäristön suunnitteleminen ja kehittäminen.** Tämä on meille tällä hetkellä tärkeä kehityskohde, sillä uudisrakennuksen rakentaminen on aloitettu. Uudisrakennus vaatii tällä hetkellä paljon suunnittelu-aikaa ja käytännön toimenpiteitä. Myös lähiympäristön ja luonnon aktiivinen hyödyntäminen tulee lisääntymään koko koulun yhteisen Kiiminkijoki-teeman ansiosta. Koko koulun yhteinen teema lisää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sillä kokonaisuuden suunnitteluun ja toteutukseen osallistuu koko koulun henkilökunta. Henkilökuntaa ja oppilaita kannustetaan oppimateriaalien ja oppimisympäristön kriittiseen arviointiin. Oppimateriaalien ja oppimisympäristön kehittämisen tulee olla jatkuvaa ja pitkäjänteistä.
- **Yhteisen arviointikulttuurin kehittäminen.** Arvioinnin tulee olla osana lukuvuoden suunnittelua ja arviointikeskustelulle on järjestettävä yhteistä aikaa. Hyvän pohjan arviointikulttuurin kehittämistyölle antoi 30.8.2023 pidetty koko koulun yhteinen arviointikoulutus. Arvioinnin monipuolistaminen, lasten ja vanhempien tiedottaminen arvioinnin kriteereistä ja itsearviointin kehittäminen. Arvioinnin tulee olla mahdollisimman avointa ja monipuolista. Näin arviointi edistää lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Arvioinnin vuosikello selkiyttää arvioinnin toteuttamista. Kodin ja koulun väliset keskustelut ja yhteiset tapahtumat ovat hyviä tilaisuuksia arvioinnin avaamiseen vanhemmille.